

**МІНІСТЕРСТВО
З ПИТАНЬ ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ТА
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ
ОСІБ УКРАЇНИ**

площа Лесі Українки, 1, м. Київ, 01196
тел. 284-77-13, e-mail: info@mtot.gov.ua
Код ЄДРПОУ 40446210

**Народний депутат України
Матвійчук Е. Л.**

вул. Грушевського, буд. 5,
м. Київ, 01008

21.03.2019 № 22/5.1-1292-19
На № _____ Від _____

Шановний Едуарде Леонідовичу !

Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі - МТОТ) розглянуто Ваше депутатське звернення від 27 лютого 2019 р. № 05-02/10/154, яке надійшло листом Верховної Ради України від 01 березня 2019 р. № 11/10-383 щодо колективного звернення представників громадських організацій Маркіної С. О. та інших стосовно вирішення питань забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та, в межах компетенції та, повідомляється наступне.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII, місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень забезпечують: взяття на облік внутрішньо переміщеної особи в порядку, встановленому статтею 4 цього Закону; надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам житлового приміщення або соціального житла, придатного для проживання, за умови оплати зазначеними особами відповідно до законодавства вартості житлово-комунальних послуг.

Статтями 30 та 31 Закону України «Про місцеве самоврядування» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР, визначено, що облік громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов; розподіл та надання відповідно до законодавства житла, що належить до комунальної власності та сприяння розширенню житлового будівництва, подання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла; організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту жилих будинків належить до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Згідно зі статтею 71 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI (далі - Бюджетний кодекс), на соціально-економічний розвиток регіонів, виконання інвестиційних проектів, будівництво і придбання житла окремим категоріям громадян відповідно до законодавства спрямовуються капітальні видатки бюджету розвитку місцевих бюджетів.

Програми підтримки будівництва (реконструкції) житла для окремих категорій громадян, відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу, належать до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів.

Варто зазначити, що 10 жовтня 2018 р. відповідно до статті 4 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» та частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 819 «Деякі питання забезпечення громадян доступним житлом», якою затверджено Порядок надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом та Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла.

Порядок надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 819 (далі - Порядок), визначає механізм забезпечення громадян доступним житлом відповідно до статті 4 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва».

Так, відповідно до пункту 3 Порядку, забезпечення доступним житлом здійснюється шляхом надання державної підтримки, яка полягає у сплаті державою:

30 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або надання пільгового іпотечного житлового кредиту;

50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія пунктів 19 і 20 частини першої статті 6, пунктів 10-14 частини другої статті 7 та абзаців четвертого, шостого і восьмого пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Внутрішньо переміщена особа отримує державну підтримку для забезпечення доступним житлом з урахуванням місця проживання, засвідченого довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Пунктом 8 Порядку передбачено, що одержувачі державної підтримки самостійно обирають об'єкти, на будівництво яких можуть спрямовуватися кошти державної підтримки, а також новозбудовані об'єкти (далі - об'єкти фінансування).

При цьому забудовники, продавці, управителі, замовники (далі - забудовники) повинні відповідати таким критеріям:

- щодо забудовників не порушено провадження у справі про банкрутство/збудовники не перебувають у стані припинення;

- наявність дозвільних документів на виконання будівельних робіт відповідного об'єкта, що відповідають вимогам законодавства (повідомлення про початок виконання будівельних робіт/дозвіл на виконання будівельних робіт тощо), або наявність сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта (декларації про готовність об'єкта до експлуатації);

- наявність документів, що підтверджують право (власності, користування тощо) на земельну ділянку, на якій здійснюється будівництво відповідного житлового об'єкта;

- строк будівництва об'єкта не перевищує 12 місяців з дати укладення одержувачем державної підтримки із забудовником договору про придбання житла;

- вартість будівництва або продажу 1 кв. метра не перевищує граничну вартість, визначену пунктом 5 цього Порядку.

Відповідно до пункту 11 Порядку, для отримання державної підтримки її одержувач подає регіональному управлінню Держмолодьжитла такі документи:

- 1) заяву про надання державної підтримки;
- 2) копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство повнолітніх членів сім'ї;
- 3) у разі відсутності у документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, відомостей про зареєстроване місце проживання - довідку про реєстрацію місця проживання, видану органом реєстрації відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» (крім осіб, місце проживання яких зареєстроване на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей);
- 4) копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (не подається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу доходів і зборів і мають відмітку в паспорті);
- 5) витяг з Державного реєстра речових прав на нерухоме майно про наявність, або відсутність у власності житла;
- 6) довідку про перебування на квартирному обліку (у разі перебування на обліку, крім внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей);
- 7) документи, необхідні для визначення платоспроможності (довідки з місця роботи повнолітніх членів сім'ї одержувача державної підтримки, а також інші документи, що підтверджують доходи членів сім'ї одержувача державної підтримки);
- 8) письмову згоду кожного повнолітнього члена сім'ї, на якого розраховується розмір державної підтримки щодо включення їх у розрахунок державної підтримки (у довільній формі);
- 9) документи, що підтверджують родинні стосунки між особами, на яких розраховується розмір державної підтримки, які разом з ним проживають або зареєстровані;
- 10) лист від забудовника про намір подальшого укладення з одержувачем державної підтримки договору про придбання житла, в якому визначається вартість та площа житла, що буде придбано, зокрема за рахунок державної підтримки;
- 11) копії документів, отримані від забудовника відповідно до пункту 8 цього Порядку, завірені в установленому законодавством порядку;
- 12) акт технічного стану житла (для внутрішньо переміщених осіб, житло яких розташоване на території України, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження у повному обсязі та яке зруйноване чи непридатне для проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції).

Внутрішньо переміщена особа також подає копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» та копії відповідних довідок членів її сім'ї.

Слід зауважити, що одержувачами бюджетних коштів та відповідальними виконавцями заходів Державної соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2019 роки є Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» та її регіональні управління.

Зазначеними Порядками, зокрема, спрощена процедура відбору житлових об'єктів, а саме передбачено самостійне обрання громадянами об'єкта фінансування; зменшення максимального рівня доходів для громадян - учасників програми, виключення з обов'язкового списку документів, необхідних для отримання державної підтримки громадянами довідки про реєстрацію місця проживання особи на кожного члена сім'ї; уточнення переліку документів, що надаються громадянами - учасниками антитерористичної операції; удосконалення механізму розподілу коштів, що здійснюється Мінрегіоном і врегулювання питання роботи комісії Мінрегіону тощо, що, у свою чергу, створить реальні можливості для громадян, які мають право на отримання державної підтримки, поліпшити свої житлові умови.

Видатками державного бюджету у поточному році, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» Мінрегіону, як головному розпоряднику коштів для забезпечення громадян житлом передбачені бюджетні асигнування за бюджетними програмами за КПКВК 2751190 «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла» в обсязі 100,000,0 тис. гривень.

Крім того, на сьогодні забезпечення житлом ВПО передбачено з фонду житла для тимчасового проживання та житлового фонду соціального призначення, які згідно вимог чинного законодавства, формуються органами місцевого самоврядування.

Порядком формування фондів житла для тимчасового проживання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2004 р. № 422, врегульовано питання надання житла з вказаного житлового фонду, зокрема:

- житлові приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються за рішеннями виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, Київської міської державної адміністрації;
- виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, Київська міськдержадміністрація видають громадянам ордер на поселення в житло;
- під час видачі ордера на житлове приміщення з фондів житла для тимчасового проживання між власником житлового фонду або уповноваженою ним особою та громадянином, якому надається в користування зазначене житло, укладається договір найму житлового приміщення встановленого зразка.

Ордер та договір найму є підставою для поселення в житлове приміщення з фондів житла для тимчасового проживання і для користування таким житлом на договірних умовах.

Необхідно зауважити, що постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 20, прийняті зміни до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2004 р. № 422 «Про затвердження Порядку формування фондів житла для тимчасового проживання та Порядку надання і користування житловими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання».

Зміни направлені на вирішення проблеми забезпечення житлом найбільш вразливих категорій громадян серед внутрішньо переміщених осіб, що сприятиме зменшенню соціальної напруги серед зазначених категорій населення та забезпеченню конституційного права громадян на житло.

Зокрема, завдяки змінам, внутрішньо переміщені особи зможуть отримати тимчасове житло з фондів для тимчасового проживання у приймаючих громадах. Також, спрощено процедуру збору необхідних документів для взяття на облік та отримання житла. Відтепер особи, які зацікавлені в отриманні тимчасового житла, в

тому числі внутрішньо переміщені особи, замість довідки про склад сім'ї можуть надати документи, що засвідчують родинні зв'язки (свідоцтво про народження, свідоцтво про державну реєстрацію шлюбу, посвідчення опікуна або піклувальника).

Крім того, право на отримання житла у тимчасове користування отримали також внутрішньо переміщені особи, які мають у власності житло, непридатне для подальшого проживання, яке розташоване на території України (крім тимчасово окупованої території України та/або населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення). Для цього необхідно надати довідку про визнання жилого будинку (жилого приміщення) таким, що не відповідає санітарним і технічним вимогам, яка видається місцевим органом виконавчої влади або виконавчим органом місцевого самоврядування за місцем розташування такого житла.

Також, на виконання статті 97 Бюджетного кодексу України, постановою Кабінету Міністрів України від 04 жовтня 2017 р. № 769, затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України (далі – Порядок та умови).

Субвенція спрямовується на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, зокрема на: будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду комунальної власності, в тому числі об'єктів соціального призначення, для надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам; реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду комунальної власності для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам; придбання у комунальну власність житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам.

Так, за рахунок коштів субвенції розподіленої у 2017 році вже придбано 72 квартири для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, зокрема у м. Маріуполь 63 квартири та у м. Покровськ 9 квартир.

За результатами розподілу зазначених квартир, тимчасовим житлом забезпечено 238 внутрішньо переміщених осіб (215 осіб в м. Маріуполь, 23 в м. Покровськ).

З метою розширення сфери застосування субвенції не тільки на території Донецької та Луганської областей, постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 р. № 820, внесено зміни до пункту 3 Порядку та умов, якими розширено сферу застосування субвенції на всі регіони України в частині реалізації права внутрішньо переміщених осіб на тимчасове житло.

За рахунок коштів субвенції, розподіленої у 2018 році, придбано 116 квартир для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, зокрема, у населених пунктах:

Донецької області: м. Маріуполь, м. Родинське, смт. Велика Новосілка, м. Покровськ, м. Лиман;

Луганської області: м. Золоте, м. Новотошківське, м. Гірське, м. Попасна;

Дніпропетровської області: м. Кривий Ріг.

З метою ефективного використання коштів субвенції, виконавчими комітетами зазначених місцевих рад розробляються та/або затверджено відповідні порядки розподілу та надання житлових приміщень для тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам.

Дані порядки впроваджуються на основі бальної оцінки, яка передбачає врахування критеріїв вразливості громадян, справедливий розподіл та відсутність впливу корупційного фактору.

Враховуюче зазначене, для отримання інформації щодо подання заяви та переліку необхідних документів для взяття на облік з метою отримання житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, придбаного за рахунок коштів субвенції, необхідно звернутися до органів місцевого самоврядування вищевказаних міст та/або центрів надання адміністративних послуг.

Додатково інформуємо, що у 2019 р. для здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» від 23 листопада 2018 року № 2629-VIII, передбачено видатки бюджетних коштів загального фонду у розмірі 34,0 млн. гривень.

Окрім того, інформуємо, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» передбачено бюджетні програми, які спрямовані або можуть бути спрямовані на вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб, зокрема:

за КПКВК 1611600 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проекту «Житло для внутрішньо-переміщених осіб» в обсязі 10 000,0 тисячі грн.;

за КПКВК 2511190 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов» в обсязі 25 000,0 тисяч грн.;

за КПКВК 2751370 «Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву» в обсязі 6 850,0 тисяч грн.;

за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» в обсязі 7 670 000,0 тисяч грн.;

Відповідно до статті 24¹ Бюджетного кодексу України та Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 р. № 196, формування переліків програм і проектів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики (Мінрегіоном), за пропозиціями обласних держадміністрацій;

за КПКВК 2761130 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад» в обсязі 2 100 000,0 тисяч грн.;

за КПКВК 2761600 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на

реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України» в обсязі 1 550 000,0 тисяч грн.;

за КПКВК 3511210 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій» в обсязі 4 756 618,1 тисяч грн.

Додатково інформуємо, що на виконання доручення Віце-Прем'єр-Міністра України П. Розенка від 01.03.2019 № 7378/1/1-19 щодо розгляду аналогічного за змістом колективного звернення, Департамент соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації поінформував про наступне.

Соціального житла у м. Одеса та Одеській області немає. Об'єктів проживання на території м. Одеса немає. У даний час внутрішньо переміщених осіб розміщують в районах області на об'єктах сільських, селищних рад, у будинках місцевого населення тощо. Всі об'єкти надаються тимчасово.

У даний час на державному забезпеченні в геріатричних будинках-інтернатах (в м. Одесі та с. Мирнопілля Арцизького району) проживають 15 одиноких непрацездатних осіб та осіб з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб.

Водночас, тимчасове житло надається у Борщанському відділенні соціальної допомоги комунальної установи «Одеський обласний центр реабілітації змішаного типу для інвалідів і дітей - інвалідів «Стратегія життя», за 15 км від міста Подільська (Одеська область, Подільський район, с. Борщі, вул. Подільська, 25).

На території зазначеного майнового комплексу розташовані два двоповерхові житлові корпуси, збудовані у 1986 р., два учбові корпусу, корпус бібліотеки, майстерні, адмінкорпус з актовим залом, лазня з пральним обладнанням, кухня столова з промисловим кухонним обладнанням на 100 осіб.

У двоповерховому житловому корпусі, де проживають внутрішньо переміщені особи, знаходиться 17 кімнат. Розмір кімнат від 9 кв.м. до 29 кв.м. Всі кімнати мебльовані. Щорічно у будинку проводиться поточний ремонт. Всі комунікації будинку відповідають технічним нормам експлуатації. Є холодна та гаряча вода. В приміщенні кухні встановлена одна електроплита.

Будинок обладнаний пандусом для осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату.

У даний час в установі проживає лише 11 осіб з них 5 дітей. Середня вартість 1 місяця проживання становить приблизно 500 грн. на місяць.

У 2018 р. на утримання зазначеного комплексу з обласного бюджету витрачено 542,249 тис. грн.

У разі потреби, особам зазначених категорій пропонується поселення до зазначеного закладу.

Також зазначено, що місцеві державні адміністрації не мають права втручатися у здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень.

В обласному бюджеті коштів для придбання житлових будинків і квартир не передбачено.

За інформацією управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації, будівлі за адресою: вул. Успенська, 4, м. Одеса - комплекс споруд Михайлівського жіночого монастиря, прийнятий під охорону держави рішенням виконавчого комітету Одеської обласної ради народних депутатів від 20.04.1982 № 230 як пам'ятка архітектури місцевого значення. Занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008; охоронний № 875 Од.

У складі зазначеного комплексу значиться будівля Єпархіального училища, зведена у 1875 р. за проектом архітектора В.Ф. Мааса (охоронний № 875/2), правокористувачем якої, згідно з інформаційною довідкою з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна від 29.08.2016 № 66773706, є КП «Облтрансбуд».

Власником будівлі є територіальна громада сіл, селищ, міст Одеської області в особі Одеської обласної ради.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про охорону культурної спадщини», об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками, можуть бути відчужені, а також передані власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

Ні власник, ні правокористувач за належним погодженням передачі у користування приміщень зазначеної будівлі-пам'ятки до управління не зверталися, відповідного погодження управління не надавало.

Мешканці будівлі по вул. Успенській, 4, м. Одеса, порушують вимоги законодавства у сфері охорони об'єктів культурної спадщини, що може негативно позначитися на стані будівлі.

Оскільки будівля є нежитловою, договори на постачання комунальних послуг укладаються між власником або балансоутримувачем та виконавцями послуг. КП «Облтрансбуд» вже має укладений договір на електропостачання зазначеної будівлі з ПАТ «Одесаобленерго». У разі, якщо мешканці будівлі бажають оплачувати спожиті послуги, їм необхідно укласти договір з КП «Облтрансбуд» або тристоронній договір з підприємством та виконавцями послуг на постачання послуг за будинковими приладами обліку.

За інформацією Департаменту житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації, КП «Облтрансбуд» відмовляється укладати договір із заявниками, пояснюючи це фактичним споживанням послуг заявниками та відсутністю оплати за спожиті послуги. Спірні питання сторін на сьогодні розглядається у Господарському суді.

Також інформуємо, що про результати розгляду колективного звернення МТОТ поінформовано Голову правління ОК «ЖК «Успенка».

З повагою

Заступник Міністра

Г. ТУКА